

vývodů nedostává se žalujícímu spolku nejpodstatnějšího příznaku sociálně pojišťovacích ústavů, povinné činnosti pojišťovací. Nelze proto názor dovolatelův se zákonem — ani podle jeho zvláštního znění ani podle jasné vůle zákonodárce (§ 6 obč. zák.) — sloučiti. Odvolací soud tudíž právně nepochybil (§ 503 č. 4 c. ř. s.), nevyhověv odvolání proti rozsudku prvního soudu, jenž žalobu pro nedostatek zákonného předpokladu (§ 31 č. 3 zák. o ochr. náj.) zamítl.

Čís. 6073.

Proti vymáhajícímu věřiteli, zabavivšímu exekucí na movitosti příslušenství nemovitosti, jest hypotekární věřitel oprávněn domáhati se nepřípustnosti exekuce podle §u 37 ex. ř.

(Rozh. ze dne 27. května 1926, R I 426/26.)

Na koželužské továrně firmy F. a spol. bylo vloženo zástavní právo pro pohledávku žalující spořitelny. K příslušenství továrny náležel také velký železný žehlící stroj, jenž byl v továrně trvale umístěn a upevněn a sloužil k provozu koželužny. Stroj ten byl zabaven pro vykonatelnou pohledávku firmy M., jež nevyhověla vyzvání spořitelny, by zabavený stroj jako příslušenství továrny vyloučila z mobilární exekuce. Žalobkyně odvolávajíc se na předpis §u 37 ex. ř., navrhla vydání rozsudku, že zabavený stroj je příslušenstvím továrny, a že exekuce na tento stroj jako na věc movitou je nepřípustná a se zrušuje. Procesní soud první stolice zamítl námitku nepřípustnosti pořadu práva, rekursní soud námitce vyhověl.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Nelze souhlasiti s odvolacím soudem, že žaloba souzené rozepře jest vyloučena z pořadu práva a že otázku, zdali jest samostatná mobilární exekuce na žehlící stroj přípustná, možno řešiti a rozhodnouti podle §§ 39 čis. 2 a 252 ex. ř. jen v řízení exekučním. Souhlasiti jest s právním názorem prvního soudu. Není o tom pochybnosti, že v řízení exekučním může i třetí osoba — a mohla i žalobkyně — oznámiti soudu, že určitý zabavený předmět jest příslušenstvím nemovitosti a že tedy může býti vzat do exekuce jen s nemovitostí samou (§§ 39 čis. 2 a 252 ex. ř.) a že exekuční soud, ježto jde o předpis práva donucovacího, má z moci úřadu zjistiti vlastnost příslušenství a zjistí-li tak, má mobilární exekuci ve příčině takového předmětu zrušiti. Rozhodnutí tohoto druhu platí pak ovšem pro všechny účastníky a proti všem účastníkům. Ale kdyby exekuční soud takovému podnětu třetí osoby nevyhověl, neměla by tato, nejsouc účastníkem exekučního řízení, opravných prostředků, takže by tato cesta nevedla vždy k cíli. Již z tohoto hlediska dlužno připustiti, by třetí osoba, dotčená zabavením příslušenství nemovitosti, domáhala se sporem podle §u 37 ex. ř. rozsudku o nepřípustnosti exekuce proti určité

tému vymáhajícímu věřiteli, který se zdráhá sám přes vyzvání dotýčný předmět z exekuce vyloučiti. Rozsudek tohoto druhu bude ovšem působiti jen mezi stranami. Podle §u 37 ex. ř. jsou třetí osoby oprávněny k odporu proti exekuci, uplatňují-li na předměty do exekuce vzaté právo, které by nedopouštělo výkonu exekuce. V důsledku zvláštního předpisu §u 258 ex. ř., který praví, že třetí osoba, jež není v držení věci, nemůže zabavení odporovati pro zástavní právo jí příslušející, nelze ovšem z důvodu práva zástavního mobilární exekuci podle §u 37 ex. ř. odporovati, ale to jen tam, kde bylo zabavení věci movité správně podle zákona provedeno a kde zvláštní předpis §u 258 ex. ř. k ochraně zástavního věřitele vystačí. Zákonodárce vycházel patrně z úvahy, že — protože jest pravidelným způsobem výkonu práva zástavního exekuční prodej (§ 461 obč. zák.) — neukřivdí se zástavnímu věřiteli, bude-li zástava pro cizí pohledávku zabavena a zpeněžena, jen když se zachová zástavnímu věřiteli právo na přednostní uspokojení z výtěžku věci a — není-li jeho pohledávka ještě dospělá — umožní-li se mu určovací žaloba po rozumu §u 258 ex. ř. a zajistí-li se mu jeho nárok složením výtěžku k soudu (srv. také motivy k §u 258 ex. ř.). Tento předpis, který má na mysli jen věci movité, podléhající samostatné exekuci, však nechrání dostatečnou měrou hypotekárního věřitele proti škodám, které by mohl utrpěti, kdyby jednotlivé předměty příslušenství nemovitosti byly z jakéhokoliv důvodu proti předpisu §u 252 ex. ř. do exekuce vzaty a samostatně zpeněžovány. Dlužno tu uvážiti toto: a) Příslušenství nemovitosti jest spolu zavazeno s hlavní věcí (§ 457 obč. zák.) a má také sloužiti k uspokojení věřitele (§ 447 obč. zák.). Předpis § 252 ex. ř. jest jen důsledkem předpisu §u 457 obč. zák. Příslušenství není samostatným předmětem zástavního práva, nýbrž sdílí při zavazení osud věci hlavní. Bylo-li by přes to samostatně do exekuce vzato, pak by tím byl porušen nejen formální předpis § 252 ex. ř., nýbrž i hmotněprávní předpis § 457 obč. zák. a tím též takové právo hypotekárního věřitele, které po rozumu § 37 ex. ř. výkonu exekuce nedopouští. b) Ale i kdyby se za to mělo, že by bylo možno předpisu §u 258 ex. ř. použití také v tomto případě, mohl by přes to hypotekární věřitel utrpěti nenahraditelnou újmu odnětím příslušenství nemovitosti, zejména odnětím strojů v továrně, snad strojů drahocenných a těžko nahraditelných, bez nichž by továrna ani provozována býti nemohla (§ 294 obč. zák.), čímž by byla znehodnocena nemovitost sama a toto znehodnocení nemohlo by ani býti vyrovnáno výtěžkem docíleným za jednotlivé kusy příslušenství, i kdyby tento výtěžek podle §u 258 ex. ř. celý připadl hypotekárnímu věřiteli. Nejvyšší soud nemá tedy důvodu, aby se uchýlil od svého rozhodnutí č. 2466 sb. n. s., které souhlasí také s praxí nejvyššího soudu dříve ve Vídni, na př. rozhodnutí čis. 3143 a 4455 Gl. U. n. ř.

Čís. 6074.

Simultanní hypoteky.

Předpisu §u 222, čtvrtý odstavec, ex. ř. lze použití jen k návrhu oprávněného.